

"АБ" АД гр. Хасково

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2017 година

и доклад на независимия одитор

Представляващи:

инж. Трифон Трифонов

Тенчо Пасков

Съставител:

Радостина Николова

Регистриран одитор:
Стойанка Дамянова

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА "АБ" АД ГРАД ХАСКОВО

Мнение

Извърших одит на финансовия отчет на "АБ" АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По мое мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2017 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Извършеният от мен одит е в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Моята отговорност съгласно тези стандарти е описана допълнително в раздела от моя доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Независим съм от Дружеството в съответствие с *Етичния кодекс на професионалните счетоводители* на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на моя одит на финансовия отчет в България, като изпълних и моите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Считаю, че одиторските доказателства, получени от мен, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение.

Други въпроси

Годишният финансов отчет за на "АБ" АД за годината, завършваща на 31 декември 2016 г. е одитиран от друг одитор, който издал одиторски доклад с неквалифицирано одиторско мнение на 06.06.2017 год..

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него. Моето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и не изразявам каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ми и до степената, до която е посочено.

Във връзка с моя одит на финансовия отчет, моята отговорност се състои в това да прочета другата информация и по този начин да преценя дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с моите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на

работата, която съм извършил, достигам до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от мен се изисква да докладвам този факт.
Няма какво да докладвам в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на моите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, изпълних и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ме подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, моето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.
При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Моята цел е да получа разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издам одиторски доклад, който да включва моето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, използвам професионална преценка и запазвам професионален скептицизъм по време на целия одит. Също така:

- идентифицирам и оценявам рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработвам и изпълнявам одиторски процедури в отговор на тези рискове и получавам одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от

съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получавам разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработя одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
 - оценявам уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
 - достигам до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако достигна до заключение, че е налице съществена несигурност, от мен се изисква да привлека внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицирам мнението си. Моите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
 - оценявам цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- Комуникирам с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицирам по време на извършвания от мен одит.

Стоянка Дамянова
Регистриран одитор

07.06.2018 г.,
София.

Адрес на одитора:
ул. Димитър Хаджикоцев № 102,
вх. Б, ап.6
гр.София п.к. 1421

"АБ" АД

ЕИК 836014515

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2017 година

	Приложения	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Приходи от продажби	3	24 419	20 430
Други доходи	4	646	391
Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство	5	(749)	(585)
Разходи за за суровини и материали	6	(6 794)	(4 640)
Разходи за външни услуги	7	(6 500)	(7 357)
Разходи за персонала	8	(6 315)	(3 248)
Разходи за амортизация	16,19	(1 887)	(1 756)
Обезценка на текущи активи			
Други разходи	9	(1 430)	(902)
Балансова стойност на продадените стоки	10	(756)	(1 074)
Печалба(загуба) от оперативна дейност		634	1 259
Финансови приходи	11	1 274	7 940
Финансови разходи	12	(1 436)	(8 795)
Финансови приходи/(разходи), нетно		(162)	(855)
Печалба (загуба) преди данъци		472	404
Разходи за данъци върху дохода	13	(49)	(43)
Печалба (загуба) за периода	15	423	361
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които впоследствие не се прекласифицират към печалбата или загубата</i>			
Актуерски печалби и загуби по планове с дефинирани доходи	15	11	15
Данък върху доходите, свързан с компонентите, които впоследствие не се прекласифицират към печалбата или загубата	15		(1)
Общо друг всеобхватен доход	15	11	14
Общ всеобхватен доход за периода	15	434	375

23 март 2018 г.
гр. Хасково

Съставител:

Радостина Николова

Представяващи:

Трифон Трифонов

Тенчо Пасков

Заверил съгласно одиторски доклад 07.06.2018 г.
Стоянка Дамянова - регистриран одитор*С. Дамянова*
Приложенията от страница 9 до страница 65 са неразделна част от финансовия отчет.

"АБ" АД

ЕИК 836014515

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2017 година

АКТИВИ	Приложен ня	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	16	7 794	9 306
Разходи за придобиване на имоти, машини и съоръжения	17	338	206
Нематериални активи	18	7	1
Дългосрочни инвестиции в дъщерни дружества	19	2 521	2 520
Общо нетекущи активи		10 660	12 033
Текущи активи			
Материални запаси	20	1 094	1 560
Търговски вземания	21	5 132	856
Вземания от свързани лица	22	24 211	14 635
Други текущи вземания	23	7 577	11 196
Парични средства и парични еквиваленти	24	93	101
Общо текущи активи		38 107	28 348
ОБЩО АКТИВИ		48 767	40 381
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен (акционерен) капитал	25	5 000	5 000
Резерви	26	5 844	5 836
Надрупана печалба (загуба)	27	656	292
Текуща печалба (загуба)	27	423	361
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		11 923	11 489
ПАСИВИ			
Нетекущи пасиви			
Дългосрочни задължения към финансови предприятия	28	9 981	13 785
Провизии при пенсиониране	29	36	39
Отсрочени данъчни пасиви (нетни)	14	225	233
Общо нетекущи пасиви		10 242	14 057
Текущи пасиви			
Текущи задължения към финансови предприятия	28	5 620	2 849
Текущи задължения към свързани лица	30	6 650	1 714
Текущи търговски задължения	31	11 027	5 667
Текущи задължения към персонала и осигурители	32	1 126	2 026
Данъчни задължения	33	770	2 001
Други текущи задължения	34	1 409	578
Общо текущи пасиви		26 602	14 835
ОБЩО ПАСИВИ		36 844	28 892
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		48 767	40 381

23 март 2018 г.
гр. Хасково

Съставител:

Радостина Николова

Представяващи:

Трифон Трифонов

Тенчо Пасков

Заверил съгласно одиторски доклад 07.06.2018 г.
Стоянка Дамянова - регистриран одитор

Приложенията от страница 9 до страница 65 са неразделна част от финансовия отчет.

"АБ" АД

ЕИК 836014515

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2017 година

Приложения	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	26 208	15 156
Плащания на доставчици	(19 556)	(22 204)
Плащания за заплати, осигуровки и други	(5 164)	(845)
Платени (възстановени) данъци (без данък върху печалбата)	(48)	(80)
Постъпили/платени лихви, дивиденди, комисионни и др.	20	64
Други плащания, нетно	(28)	(71)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	1 432	(7 980)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за закупуване на дълготрайни активи	(9)	(1)
Предоставени заеми	(9 697)	(7 184)
Постъпления по предоставени заеми	9 118	19
Получени лихви по предоставени заеми	10	
Други парични потоци от инвестиционна дейност		
Нетни парични потоци от инвестиционната дейност	(578)	(7 166)
Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления от банкови и търговски заеми	3 605	15 613
Плащания по банкови и търговски заеми	(3 391)	(19)
Платени такси и лихви върху заеми	(1 076)	(536)
Други парични потоци от финансова дейност		
Нетни парични потоци от финансовата дейност	(862)	15 058
Нетно увеличение (намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	(8)	(88)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	101	189
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	93	101

23 март 2018 г.
гр. Хасково

Съставител:

Радостина Николова

Представяващи:

Трифон Трифонов

Тенчо Пасков

Заверил съгласно одиторски доклад 07.06.2018
Стоянка Дамянова - регистриран одитор

0511 Стоянка Дамянова
Регистриран одитор

Приложенията от страница 9 до страница 65 са неразделна част от финансовия отчет.

"АБ" АД

ЕИК 836014515

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2017 година

Приложения	Основен акционерен капитал	Законови резерви	Резерв от преценка на имоти	Други резерви	Резерв от актюерски печалби и загуби	Натрупана печалба (загуба)	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2016 година	5 000	631	1 442	3 724	25	292	11 089
Общ всеобхватен доход за периода					14	361	375
Салдо към 31 декември 2016 година	5 000	631	1 442	3 724	39	653	11 489
Общ всеобхватен доход за периода					11	423	434
Други изменения на собствения капитал			(3)			3	-
Салдо към 31 декември 2017 година	5 000	631	1 439	3 724	50	1 079	11 923

23 март 2018 г.

гр. Хасково

Съставител:

Радостина Николова

Представляващи:

Трифон Трифонов

Тенчо Пасков

Заверил съгласно одиторски доклад 07.06.2018 г.

Стоянка Дамянова - регистриран одитор

С. Дамянова

Приложенията от страница 9 до страница 65 са неразделна част от финансовия отчет.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен	4
Отчет за финансовото състояние	5
Отчет за паричните потоци	6
Отчет за промените в собствения капитал	7
Пояснителни приложения към годишния финансов	9
1. Информация за дружеството	9
2. Основни положения от счетоводната политика	10
3. Приходи	33
4. Други доходи / (загуби) от дейността, нетно	34
5. Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство	34
6. Разходи за материали	34
7. Разходи за външни услуги	35
8. Разходи за персонал	36
9. Други разходи	36
10. Балансова стойност на продадените стоки	37
11. Финансови приходи	37
12. Финансови разходи	37
13. Разходи за данъци върху доходите	38
14. Отерочени данъци	38
15. Общ всеобхватен доход за годината	39
16. Имоти, машини и съоръжения	39
17. Разходи за придобиване на имоти, машини и съоръжения	41
18. Нематериални активи	41
19. Дългосрочни инвестиции в дъщерни предприятия	42
20. Материални запаси	42
21. Търговски вземания	43
22. Вземания от свързани лица	44
23. Други текущи вземания	45
24. Пари и парични еквиваленти	46
25. Основен акционерен капитал	46
26. Резерви	46
27. Финансов резултат	47
28. Задължения към финансови предприятия	47
29. Провизии при пенсиониране	48
30. Текущи задължения към свързани лица	51
31. Търговски задължения	52
32. Текущи задължения към персонала и осигурители	53
33. Данъчни задължения	53
34. Други текущи задължения	54
35. Парични потоци от оперативна дейност	54
36. Парични потоци от инвестиционна дейност	55
37. Парични потоци от финансова дейност	56
38. Свързани лица	56
39. Лизинг	60
40. Договори за строителство	61
41. Промени в счетоводната политика и грешки	62
42. Условни активи и пасиви	62
43. Съдебни дела	63
44. Управление на финансовия риск	63
45. Действащо предприятие	64
46. Събития след края на отчетния период	65

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на дружеството: „АБ” АД

Държава на регистрация: България

Седалище и адрес на управление: гр. Хасково, бул. „Съединение” № 38

Адрес за кореспонденция: гр. Хасково, бул. „Съединение” № 38; ab_ad@abv.bg

ЕИК: 836014515

Предмет на дейност: Строителство, ремонт и поддържане на пътища, пътни съоръжения, градски комуникации, инфраструктурите около тях; производство на строителни и инертни материали и изделия от тях, научно-изследователска, проучвателна, проектантска, инвеститорска, инженерингова, търговска дейност в страната и чужбина, всички видове услуги със строителна и друга техника и механизация (включително услуги по отдаването ѝ под наем и пренаемане), превоз на пътници и товари, както и покупка на стоки или други вещи с цел препродажба в първоначален, преработен или обработен вид; продажба на стоки от собствено производство; търговско представителство и посредничество; комисионни, спедиционни и превозни сделки; покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба; покупка, пренасяне и съхраняване взривни материали и извършване на взривни и специални взривни работи, при спазване на съществуващия разрешителен режим, както и друга незабранена от закона дейност.

Структура: Дружеството няма разкрити клонове и представителства

Дата на финансов отчет: 31.12.2017 г.

Текущ период: годината, започваща на 01.01.2017 г. и завършваща на 31.12.2017 г.

Предходен период: годината, започваща на 01.01.2016 г. и завършваща на 31.12.2016 г.

Валута на съставяне на годишния финансов отчет: български лева

Точност на числата, представени в отчета: хиляди български лева.

Вид на финансов отчет: годишен финансов отчет на дружеството.

Брой служители средно за периода: 238

Дата на изготвяне: 23 март 2018 г.

Дата на одобрение: 27 март 2018 г.

Орган, одобрил отчета за публикуване: Съвет на директорите, чрез решение, вписано в протокол от дата 27 март 2018 г.

Дата на заверка от регистриран одитор: 07.06.2018 г.

Собственост и управление:

Акционер	Брой акции	Стойност лв.	Платени. лв.	Относителен дял
„Пътстрой 97” АД	4 895 400	4 895 400	4 895 400	97,908%
Менд ЕООД	104 600	104 600	104 600	2,092%
ОБЩО:	5 000 000	5 000 000	5 000 000	100%

Органи на управление:

- Общо събрание на акционерите
- Съвет на директорите

След 24.11.2017 г. има промяна в съвета на директорите и в представляващите.

Съвет на директорите в състав:

1. Димитър Адриянов Петков - Председател
2. Радостина Йорданова Николова- Член
3. Красен Володя Оханян – Член
4. Трифон Бонев Трифонов –Член
5. Тенчо Пасков Пасков - Член

Дата на изтичане на мандата на Съвета на директорите: 29.01.2021г.

Изпълнителни директори на дружеството:

1. Трифон Бонев Трифонов - Изпълнителен директор
2. Тенчо Пасков Пасков - Изпълнителен директор

Дружеството се представлява от:

Трифон Бонев Трифонов и Тенчо Пасков Пасков

Начин на представяне: винаги заедно

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Годишният финансов отчет за 2017 г. на „АБ” АД гр. Хасково е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2016 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз (ЕК). МСФО, приети от Европейския съюз (ЕС), е общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС), т.е. двете счетоводни бази, установени със закона.

За текущата финансова година дружеството прилага всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност.

За текущата финансова година са влезли в сила следните нови изменения към съществуващи стандарти и нови разяснения, издадени от СМСС и респ. от КРМСФО, приети от Комисията на Европейския съюз:

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до

промени в паричните потоци; или (б) от промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно. Ръководството е направило проучване и е определило, че не се налага изготвянето на допълнителни разширени оповестявания, свързани с нетния дългов капитал, вкл. и управлението му, доколкото дружеството се финансира изцяло с генерираните от дейността му нетни парични потоци и не ползва дългови финансови инструменти, вкл. заеми за финансиране на стопанската си дейност;

- **МСС 12 (променен) Данъци върху дохода** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК) – относно признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби. Тази промяна е свързана с признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби и уточнява следното: 1) нереализираните загуби на дългови инструменти оценявани по справедлива стойност и за данъчни цели – по цена на придобиване, водят до възникването на намаляеми временни разлики; 2) предположенията за бъдещи данъчни печалби не следва да включват ефекти от намаления в резултат на намаляеми временни разлики; 3) ако според данъчното законодателство има ограничения за усвояването на данъчни загуби, прегледа и оценката на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид;

- **МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** – относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (не е определена дата за влизане в сила, но ще се счита, че прилагането на тази редакция е в съответствие с МСФО). Тази промяна възниква във връзка с последователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло.

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила (и/или не са приети от ЕК) за годишни финансови периоди, започващи на 1 януари 2017 г. нови стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК). Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти, който заменя изцяло МСС 39. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизирана стойност и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви, определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценяния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). **Фаза 2** Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. **Фаза 3** Методология на определяне на обезценката – промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба“. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем

финансов инструмент (актив) се признават на три етапа, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкрystalизирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: при първоначалното признаване на финансов актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно - при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход се определя и измерва като се прилага същата методология както при финансовите активи по амортизирана стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика на дружеството, но не се очаква да окажат съществен ефект върху стойностите и класификацията на активите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на неговите финансови активи и пасиви. Ефектите от направените от него анализи, са оповестени в Приложение № 27;

- *МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи компенсации при предсрочно погасяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него сумата на предплащането може да е и в полза на страна, иницирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане и при полза от по-ранно плащане. Също така а) съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци“ съгласно бизнес модела на предприятието; б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност е модифициран, без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната (индивидуалната) продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договор чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Направени са пояснения а) за идентифициране на задължения за изпълнение на

базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги; б) за идентифициране дали дружеството е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги и в) при трансфера на лицензи. Въвеждането на този стандарт може да доведе до по-съществени следните промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените в новия стандарт не биха оказали влияние върху стойностите и класификацията на активите и пасивите, операциите и резултатите от дейността му по отношение на неговите приходи от дейността и/или вземанията му, доколкото не се очаква промяна в бизнес модела, нито промяна във времевия хоризонт на прехвърляне на контрола към клиента от оказваните от дружеството услуги или отчитането на продажбите на стоки;

- **МСФО 16 Лизинг** (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт свързан с лизингите – МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизингите при лизингополучателите – за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Това е и съществената промяна в отчетната практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на дружеството обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на дружеството и по-специално върху обектите, оповестени в Приложение № 26. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не приизчислява сравнителните данни.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила към 1 януари 2017 г. ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции.

Тези стандарти, променени стандарти и тълкувания включват:

- **МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции** – Класификация и оценяване на трансакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК). Тези промени уточняват три основни въпроса: (а) третирането на условията и ефектите, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези трансакции да се класифицират, така както щяха да се отчетат без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на трансакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал;

- **МСФО 4 (променен) Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК). Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при дружества, които издават застрахователни договори, които попадат и в обхвата на МСФО 9, но преди въвеждането на предстоящия МСФО 17. Тя установява две опции на подход на покриване и подход на временно отсрочване (при определени условия) на МСФО 9. И двете опции са валидни до влизането в сила на новия МСФО 17. Той не е приложен за дейността на дружеството;

- *МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. – не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт, който ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори - МСФО 4. Той не е приложим за дейността на дружеството;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяванията по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности, с изключение на обобщената финансова информация; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1 по отношение на МСФО7, МСС19 и МСФО10; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор можеследва да бъде правен на базисно индивидуална инвестиция в асоциирано или съвместно дружество, при първоначалното й признаване (МСС 28);

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) - подобрения в МСС23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО3. Също така се уточнява, че когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО11; б) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди (т.е. при разпределение на печалбата) следва да се посочат в печалбата или загубата независимо как са възникнали – при прилагането на МСС12; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми стават част от финансиращите средства с общо предназначение когато се изчислява нормата за капитализация по реда на МСС 23;

- *КРМСФО 22 Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане. След това разяснението уточнява, че при първоначалното признаване на съответния актив, разход или приход, в резултат на транзакция по авансово плащане/получаване или на серията от транзакции от плащания/получаване в чуждестранна валута, датата на транзакцията е датата на първоначалното признаване на немонетарния актив или пасив (при еднократно плащане/получаване) или е датата на всяко плащане/получаване. Това тълкуване може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно, в два варианта: а) от началото на отчетния период, за който то се прилага за първи път; или б) от началото на предходния период преди периода, през който за първи път то се прилага;

- *КРМСФО 23 – Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение дава насоки за счетоводното отчитане на данъците върху дохода по МСС12 данъчна позиция когато има неопределени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции асоциирани с несигурности по данъци. Разяснението покрива: а) дали предприятието да преценява отделно несигурности по данъчното третиране отделно; б) допусканията, които предприятието прави за проверка и оценка на данъчното третиране от данъчните

власти; в) как предприятието е определило данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизполваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизполваните данъчни кредити; г) как предприятието е преценило и третира промените във фактите и обстоятелствата; и д) предприятието да определи дали ще преценява отделните несигурности на данъчното третиране поотделно или в комбинация с други;

- *МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна;

- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и преустройство към и от категория „инвестиционни имоти“. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице доказателства за смяна в употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при спазването на определените с промяната правила.

Финансовият отчет е изготвен на база историческата цена .

2.2. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на този финансов отчет съгласно МСФО изисква от ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.3. Дружество- майка на „АБ“ АД

„Пътстрой - 97“ АД гр. Хасково е дружество- майка на „АБ“ АД защото притежава 97,908 % от капитала .

Крайна компания- майка на „АБ“ АД е „Пътна Сигнализация - България“ ЕООД.

Икономическа Група на „Пътстрой-97“ АД

„Пътстрой - 97“ АД гр. Хасково се явява дружество – майка и на следните дружества :

- „АБГ“ ООД гр. Хасково, в което притежава 90 % от капитала,
- „Актив Билдинг Сервиз“ ЕООД, в което притежава 100 % от капитала,
- „АБ Транс“ ЕООД, в което притежава 100 % от капитала,
- „ПСК Детелина“ ЕООД, в което притежава 100 % от капитала .

„АБ“ АД е дружество – майка (междинна майка) и едноличен собственик на капитала на „Финтекс 2012“ ЕООД .

„Актив Билдинг Сервиз“ ЕООД е дружество – майка (междинна майка), притежаващо 100% от капитала на: „АБ Строй“ ЕООД, „Алфа Ц“ ЕООД (от 27.01.2017 г. едноличен собственик на капитала е „Пътстрой - 97“ АД), „Пътно поддържане Крумовград“ ЕООД и 75% от капитала на „Антонио Кръстев“ АД, в което останалите 25% са притежание на „ПСК Детелина“ ЕООД.

„ПСК Детелина“ ЕООД е дружество – майка (междинна майка), притежаващо 100 % от капитала на: „Пътно поддържане Хасково“ ЕООД, „Пътно поддържане Харманли“ ЕООД, „Пътно поддържане Свиленград“ ЕООД и 70% от капитала на „Детелина 2008“ ООД, в което останалите 25% са притежание на „Пътно поддържане Свиленград“ ЕООД и 5% са притежание на „Актив Билдинг Сервиз“ ЕООД (от 20.03.2017 г. последните 5% са притежание на „АБ“ АД).

„АБ Транс“ ЕООД притежава 100 % от капитала на „Базалт“ ЕООД.

Всички дружества от икономическата Група на „Пътстрой-97“ АД прилагат единна счетоводна политика, изготвена в съответствие с изискванията на МСФО, приети от ЕС и Закона за счетоводството.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетната валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев (BGN). От 01.01.1999 г. по силата на въведения в България валутен борд българският лев е фиксиран към курс на еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират като текущи приходи и разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Към 31 декември паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се оценяват в български лева, като се използва заключителния обменен курс на БНБ.

2.6. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходи могат надеждно да се измерят. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

Приходите включват справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвените данъци /данък върху добавената стойност/ и предоставените отстъпки и рабати.

Приходът от продажбата на продукция и стоки се признава, когато дружеството е прехвърлило на купувача значителни рискове и изгоди, свързани със собствеността на продукцията и стоките и не запазва участие в управлението или ефективен контрол върху продаваните продукция и стоки.

Приходът от извършените услуги се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от наеми се признават на линеен принцип за периода на наема.

Приходите от лихвите се признават текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

Приходите от дивиденди в дялове и ценни книжа се представят в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като «приходи от участия».

Към приходите от обичайна дейност за дружеството се отнасят и финансовите приходи.

Финансовите приходи се представят отделно в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се състоят от: приходи от лихви, положителни курсови разлики, приходи от операции с финансови активи и приходи от участия.

2.7. Разходи

Разходите се признават в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на базата на пряка връзка между извършените разходи и заработването на конкретните статии на приходите, т.е. при спазване на принципа за съпоставимост на разходите и приходите, обхващащ едновременно и комбинирано признаване на приходи и разходи, които се явяват в резултат от едни и същи сделки, събития и операции. Разпределението на административните разходи се извършва на база резултатите по видове обекти.

Разходите се оценяват по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Към разходите за дейността се отнасят и финансовите разходи, които се състоят от лихвени разходи за периода, включително банкови комисионни и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни операции, разходи по операции с финансови активи и други.

Предплатените разходи за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват. Същите се представят в Отчета за финансовото състояние като други вземания.

2.8. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнасят към придобиването, строителството или производството на един актив, се включват в стойността на този актив. Такива разходи по заеми се капитализират като част от себестойността на актива, когато съществува вероятност те да доведат до бъдещи икономически изгоди за дружеството и разходите могат надеждно да се оценят. Другите разходи по заеми се признават като разход в периода, през който са извършени.

Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

В степеня, в която се заемат средства специално с цел получаване на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират по този актив, следва да се определи, като от действителните разходи, извършени по тези заеми през периода, се извади всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

В степеня, в която средствата са заети общо и са използвани с цел получаване на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите за заеми, които могат да се капитализират, следва да се определи чрез прилагане на коефициент на капитализация към разходите по този актив. Коефициентът на капитализация следва да е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив. Размерът на разходите по заеми, които са капитализирани през един период, не следва да превишава размера на разходите по заеми, извършени през този период.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Капитализацията на разходите по заеми следва да се преустанови за удължените периоди, през които е прекъснато активното подобрене.

2.9. Имоти, машини и съоръжения

Признаване и оценка

Дружеството отчита като имоти, машини и съоръжения (ИМС) установимите нефинансови активи с натурално веществена форма, придобити и притежавани от него, които се използват в производствената, търговската и административната дейност и от които се чакат бъдещи икономически ползи.

Стойностния праг, над който активите се признават за Имоти, машини и съоръжения е определен на 700 лв. и под този праг активите се отчитат като текущ разход.

Първоначалната оценка на Имоти, машини и съоръжения се определя както следва :

За придобити чрез покупка - Оценката е по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи до въвеждането им в експлоатация.

За създадени в дружеството - Оценката е себестойността. Не се включват вътрешни печалби, административните и други общи разходи /несвързани пряко с процеса на придобиване/.

Последващо оценяване

След първоначално признаване, дружеството прилага модела на цената на придобиване като своя счетоводна политика, при което след признаване като актив, всяка позиция от Имоти, машини и съоръжения се отчита по нейната цена на придобиване минус натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Последващи разходи

Последващите разходи по Имоти, машини и съоръжения се капитализират (увеличават стойността им) само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за който са извършени. Всички останали последващи разходи под формата на поддръжка, ремонт и др. се отчитат като текущи в периода, в който са извършени.

Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините, съоръженията и оборудването. Амортизационната сума на всеки актив се определя след приспадане на

остатъчната стойност на актива. Дружеството е определило нулева остатъчна стойност на активите в употреба. Амортизацията се отчита от момента, когато Имоти, машини и съоръжения са готови и въведени в експлоатация. Амортизирането на актива се преустановява на по-ранната от датата, на която активът е класифициран като държан за продажба, съгласно МСФО 5 и датата, на която активът е отписан. Амортизацията не се преустановява когато активът е в престой или се извади от активна употреба, освен ако активът е изцяло амортизиран. Допуска се амортизационното отчисление да бъде нула, когато няма производство. Земята и разходите за придобиване на Имоти, машини и съоръжения не се амортизират.

Дружеството прилага и така наречената “отделна амортизация на единични компоненти”, което изисква да изчислява отделно амортизацията на делимите компоненти на определена единица, които компоненти имат различен полезен живот или различна степен на потребление на икономически ползи. Всеки отделен компонент със значителна стойност спрямо общата стойност на актива, към който той се отнася, се амортизира отделно.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Дружеството преразглежда амортизационната си политика към началото на всеки отчетен период.

Срок на годност

Първоначално полезния срок на Имоти, машини и съоръжения се определя въз основа на документацията предоставена от производителя за нормалната експлоатационна продължителност на актива. При липса на подобна информация ръководството на дружеството определя полезния живот на ИМС използвайки данни за полезния срок на сходни активи.

Полезния живот на Имоти, машини и съоръжения се преразглежда в края на годината като се отчитат направените ремонти и подобрения по актива, както и технологичните промени и промените настъпили на пазара за съответните активи. Ако очакванията се различават значително от предишни оценки, амортизационните отчисления за текущия и бъдещите отчетни периоди се коригират. Промените се отразяват хронологично в инвентарните книги. За значителни се приемат очакванията в промяна на полезния срок на годност, които се различават повече от 5 % от предишни оценки.

Преглед за обезценка

Балансовите стойности на Имоти, машини и съоръжения подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност. Последната е по-високата между нетната им продажна цена и стойността им в употреба. В случаите, когато не е възможно да се определи нетната продажна цена на даден актив, стойността му в употреба се приема за възстановима стойност. Ако няма доказателства, че стойността в употреба надхвърля нетната продажна цена на даден актив, последната се приема за негова възстановима стойност.

Възстановимата стойност се определя за всеки актив поотделно. Изключения се допускат за активи, при чието използване не се пораждат разграничими парични постъпления.

Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността.

Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

Отписване

Имотите, машините и съоръженията се отписват от годишния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и съоръжения” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на реда „Други приходи” в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.10. Нематериални активи(НМА)

Признаване и оценка

Дружеството счита като нематериални активи (НМА) нефинансови ресурси без материален характер, придобити и контролирани от него, от които се чакат бъдещи икономически ползи за повече от един отчетен период.

Стойностния праг, над който активите се признават за НМА е определен на 700 лв. и под този праг активите се отчитат като текущ разход.

При първоначално придобиване НМА се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички разходи по доставката и инсталирането им. Разходите за обучение на персонала за работа с програмните продукти, както и административните и други общи разходи не се включват в първоначалната оценка.

След първоначалното признаване НМА се оценяват по модела цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и евентуално с натрупаните загуби от обезценки. В края на всеки отчетен период се прави преглед за бъдещите изгоди от НМА.

Последващите разходи за поддържане на първоначално установената ефективност на НМА се отчитат като текущи разходи.

Разходите, които могат да бъдат надлежно измерени и отнесени към определени НМА се капитализират /увеличават стойността на НМА или се отчитат като отделен НМА/ само в случай, че водят до увеличаване на очакваните изгоди и се третираат като разходи за усъвършенстване.

Представяне

Нематериалните активи се класифицират и представят във финансовия отчет в следните групи: права за индустриална собственост, права върху интелектуална собственост, концесионни права, технологични права, нематериални активи в процес на развитие и други НМА.

Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на НМА.

Полезния живот на НМА се преразглежда в края на годината. Ако очакванията се различават значително от предишни оценки, амортизационните отчисления за текущия и бъдещите отчетни периоди се коригират.

Преглед за обезценка

Балансовите стойности на НМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Прилагат се правилата за ДМА.

Отписване

Нематериалните активи се отписват от годишния финансов отчет когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на реда „Други доходи” в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.11.Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти (земи и сгради), държани с цел получаване на приходи от отдаване под наем или за увеличение стойността на капитала, или и за двете.

Дружеството класифицира имотите според предполагаемото им предназначение като:

- Ползвани за дейността имоти – отчитат се като ИМС по реда на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения;
- Имоти за продажба – отчитат се като МЗ по реда на МСС 2 Материални запаси, в случай на незавършено производство по реда на МСС 11 Договори за строителство;
- Инвестиционни имоти – отчитат се като дългосрочни финансови активи по реда на МСС 40 Инвестиционни имоти.

При промяна на предназначението на имота, всеки един може да бъде прекласифициран в друг, като при отчитането се прилагат правилата на съответните счетоводни стандарти.

Първоначалната оценка на инвестиционните имоти се извършва по историческа цена.

Последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти се капитализират (увеличават стойността им) само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за който са извършени. Всички останали последващи разходи под формата на ремонт и др. се отчитат като текущи.

При последващо оценяване на инвестиционните имоти, дружеството прилага модела на цената на придобиване, прилагайки препоръчителния подход в МСС 16 – Имоти, машини и съоръжения, съгласно МСС 40 – Инвестиционни имоти.

Амортизацията на инвестиционните имоти се начисляват като се прилага линеен метод. Земята не се амортизира. Полезният живот на инвестиционните имоти (сгради) е 25 години.

Инвестиционните имоти се отписват от годишния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „инвестиционните имоти“ се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на лицевата страна на Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Трансфер от и към инвестиционни имоти се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от „инвестиционни имоти“ към „имоти, машини и съоръжения“ активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява цената на придобиване намалена с натрупаната амортизация (балансова стойност) към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от „имоти, машини и съоръжения“ има прехвърляне към „инвестиционни имоти“, активът се оценява по цената на придобиване намалена с натрупаната амортизация (балансова стойност) към датата на прехвърлянето.

2.12. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаните загуби от обезценка. Себестойността представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед и обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага „датата на сключване“ на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Печалбата (загубата) от продажбата им се представя във „финансови приходи (разходи)“ в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Когато дружеството стане част от група и е инвеститор в асоциирано предприятие, инвестицията в асоциираното предприятие се отчита в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал.

2.13. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под формата на финансови активи на разположение и за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове в капитала на други дружества, държави в дългосрочна перспектива.

Първоначално дългосрочните инвестиции на разположение и за продажба (представляващи малцинствено участие в капитала на предприятието-емитент) се признават по цена на придобиване. Цената на придобиване е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване на инвестицията.

Притежаваните от дружеството инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност със съдействието на независим лицензиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка до справедливата стойност на дългосрочните инвестиции на разположение и за продажба се представят в отделен компонент на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в други компоненти на всеобхватая доход) и се признават в печалбата или загубата за годината при освобождаване (продажба) от инвестицията като се посочват към статията „финансови приходи“ или „финансови разходи“.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи“.

При отписването на акции поради продажба се използва метода „средно-претеглена цена“, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на „датата на търгуване“ на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните от дружеството инвестиции, представляващи малцинствено участие в други дружества, които не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени се оценяват и представят по себестойност.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за перманентна обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията. Тя се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като финансов разход, освен ако през предходни периоди има формиран положителен преоценен резерв за тези инвестиции. В този случай обезценката първо се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.14. Инвестиции в съвместни предприятия

Съвместно е предприятието, в което две или повече страни имат съвместен контрол. Съвместният контрол представлява уредено с договор споделяне на контрола върху дадено предприятие и съществува само когато вземането на решения, свързани със съответните дейности, изисква единодушното съгласие на страните, които споделят контрола.

Съвместното предприятие е или съвместно контролирана дейност, или съвместно контролиран актив. Когато дружеството има права върху активите и задължения по отношение на пасивите на съвместното предприятие, то последното е съвместно контролирана дейност. Когато дружеството има права върху нетните активи на съвместното предприятие, то последното е съвместно контролиран актив.

2.14.1. Съвместно контролирани дейности

Съвместно контролираната дейност се базира на експлоатацията на активи и други ресурси на страните (съвместни управители), като същата не представлява обособена стопанска единица, която да е отделна от самите съдружници.

Когато дружеството е страна в съвместно контролираната дейност (съвместен управител), отчита и отразява във финансовите си отчети активите, пасивите, приходите и разходите, свързани с неговото дялово участие в тази дейност, в съответствие с МСФО, приложими за конкретните активи, пасиви, приходи и разходи. Във връзка със своето дялово участие в съвместно контролираната дейност съвместният управител признава:

- своите активи, включително своя дял във всички активи, които се държат съвместно;
- своите пасиви, включително своя дял във всички пасиви, които се дължат съвместно;
- своите приходи от продажбата на дела си в получената от съвместно контролираната дейност продукция;
- своя дял от приходите от продажбата на продукцията на съвместно контролираната дейност;
- своите разходи, включително своя дял от всички съвместно направени разходи.

За целите на съвместно контролираната дейност не се води отделно счетоводство и не се изготвя отделен финансов отчет. С цел оценяване ефективността от съвместното предприятие, съвместните управители за свои цели определят вида на отчетите, които следва да се изготвят и информацията, която те следва да съдържат.

2.14.2. Съвместно контролирани активи

Съвместно контролираният актив представлява съвместно предприятие, чрез което страните (съвместно контролиращите съдружници), които притежават съвместен контрол върху предприятието, имат право на нетните активи на това предприятие.

Съвместно контролираният актив е самостоятелно създадено, обособено предприятие, в което всеки от съдружниците има дял. Такава единица действа по същия начин като всички останали предприятия, но с тази разлика, че договорното взаимоотношение между съдружниците установява съвместен контрол върху дейността му.

Съвместният контролиращ съдружник признава своето дялово участие в съвместно контролирания актив като инвестиция и отчита тази инвестиция по метода на собствения капитал в съответствие с МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия. Когато страната в съвместно контролирания актив няма съвместен контрол върху него, отчита своето дялово участие в предприятието в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти, освен ако има значително влияние върху съвместно контролирания актив, в който случай го отчита в съответствие с МСС 28.

В индивидуалния си финансов отчет съвместният контролиращ съдружник отчита своето дялово участие в съвместно контролирания актив съгласно параграф 10 от МСС 27 Индивидуални финансови отчети – по себестойност или в съответствие с МСФО 9.

2.15. Материални запаси

Материалните запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влягане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес в предприятието и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция;
- инвестиция в материален запас - материални активи, придобити за инвестиционни цели, а не за ползване;

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната стойност и нетната реализируема стойност. Разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общопроизводствени разходи.

Разпределението на общопроизводствените разходи се извършва на базата на преките разходи за съответния вид продукция.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници;
- разходи за съхранение в склад;
- административни разходи;
- разходи по продажбите;

Потреблението на материалните запаси се оценява по метода: Средно-претеглена стойност.

В края на отчетния период МЗ се оценяват по по-ниската от отчетната и нетната реализируема стойност.

Нетната реализируема стойност е равна на очакваната продажна цена, при нормално протичане на дейността, намалена с пряко свързаните с продажбата разходи.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализируема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализируема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализируема стойност.

Себестойност на предоставените услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват МЗ, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

При продажба на МЗ, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на МЗ до нетната им реализируема стойност, както и всички загуби от МЗ се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на МЗ, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализируема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за МЗ през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои МЗ могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например МЗ, които се използват като компонент на създадените от самото дружество собствени сгради, съоръжения и

оборудване. МЗ, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

2.16. Търговски и други вземания

Вземанията в левове са оценени по стойността на тяхното възникване. Вземанията във валута се преоценяват по заключителния курс на БНБ към 31.12.

Като кредити и вземания възникнали първоначално в дружеството се класифицират вземания възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти на дебитори.

Когато предоставянето на пари, стоки или услуги на дадени дебитори е с намерение получените финансови активи да бъдат продадени незабавно или в близко бъдеще, те се класифицират като финансови активи, държани за търгуване.

Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането. Другите вземания се представят по себестойност.

Първоначално вземанията и кредитите се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване кредитите и вземанията от клиенти и доставчици се отчитат по себестойност.

Като краткосрочни се класифицират вземания, които са:

- без фиксиран падеж;
- с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Преглед на вземанията за обезценка се извършва от ръководството на дружеството в края на всеки отчетен период и ако има индикации за обезценка, загубите се начисляват като текущ разход. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни, трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Към всяко едно вземане се подхожда индивидуално, като се прилагат съотносими критерии за оценка на събираемостта. Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентска корективна счетоводна сметка за всеки вид вземане и се отразява в статията «обезценка на активи» на лицевата страна на Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.17. Предоставени заеми

Всички заеми се отчитат по номинална стойност (себестойност), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като финансови приходи (от лихви) през периода, за който се отнася заема.

Лихвоносните заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват парични средства в брой и в банки, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, лесно обратими високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Паричните средства се оценяват по номинална стойност. Паричните средства във валута се представят по заключителния курс на БНБ към 31.12.

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на тези парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от тези, по които са били заведени, се отчитат като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват.

2.19. Търговски и други задължения

Задълженията към доставчиците и другите търговски задължения се отчитат по историческа цена, която се приема за справедливата стойност на сделката и която ще бъде платена в бъдеще за получените стоки и услуги, фактурирани или не на дружеството.

Текущите задължения се начисляват при тяхното възникване. Задълженията във валута се преоценят по заключителния курс на БНБ за съответната валута към датата на съставяне на финансовия отчет.

След първоначалното признаване търговските и други задължения се отчитат по себестойност. Като краткосрочни се класифицират задължения, които са:

- без фиксиран падеж;
- с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на финансовия отчет.

2.20. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задълженията на дружеството във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Същите във финансовия отчет се представят по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък.

2.21. Получени заеми

Всички заеми първоначално се отчитат по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като финансови разходи (за лихви) през периода, за който се отнася заема.

Лихвоносните заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.22. Лизинг

Класификацията на лизинговите договори се осъществява в началото на лизинга на базата на критерии. При промяна на условията на лизинговия договор, които водят до промяна на критериите, се извършва нова класификация на лизинговите договори.

Разграничаването между финансов лизинг и оперативен лизинг при тяхното текущо отразяване и периодично представяне във финансовите отчети се извършва в съответствие с принципа "предимство на съдържанието пред формата".

Финансов лизинг

Лизингополучател

Лизинг на имоти, машини и съоръжения, при който дружеството реално носи всички рискове и облаги, произтичащи от правото на собственост, се класифицира като финансов лизинг. Всяко лизингово плащане се разпределя между задължението и финансовите разходи, така че лизинговото задължение да намалява с постоянен темп. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход като разходи от лихви на база ефективен лихвен процент. Придобитите по договори за финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в Отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линеен метод в продължение на срока на съответния лизинг.

При отчитането на лизинговите договори се съблюдават изискванията на МСС17 Лизинг.

2.23. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудовото законодателство

Задълженията към персонала и осигурителните организации са задължения на дружеството по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС 19, те включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Пенсионни и други задължения

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Размерът на вноските се определя от Кодекса за социалното осигуряване и Закона за здравното осигуряване – въз основа на доходите за периода. Трудовите отношения между работниците и служителите и дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд „Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд ”Общо заболяване и майчинство”, фонд „Безработица”, Фонд „Трудова злополука и професионална болест” и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което е определено в КСО.

Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване.

Дължимите от дружеството вноски по социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. Полагащите се суми за компенсируеми отпуски на персонала се отчитат като задължение и като разход, свързан с краткосрочните доходи на персонала.

Дългосрочни доходи на персонала

Съгласно Кодекса на труда, работодателя е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в дружеството може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им – в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращения и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „провизии”;

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към компонентите на другия всеобхватен доход, по статия „последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

2.24. Собствен капитал

Изменението в собствения капитал на дружеството между датите на два счетоводни баланса отразява увеличението или намалението в неговите нетни активи през периода. Освен промените в

резултат на операции със собственика (увеличение на капитала, разпределение на дивиденди и други), изменението в собствения капитал през периода представя общата сума на печалбите или загубите през този период, независимо от това дали те са признати в отчета за приходите и разходите или директно в собствения капитал.

Собственият капитал на дружеството се състои от:

Основен капитал

Дружеството е капиталово и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер основен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него.

Основният капитал на дружеството се представя по неговата номинална стойност, съгласно съдебно решение за регистрация.

Резерви

Законови резерви

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира фонд „Резервен“, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета част от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването и;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата по фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Други резерви

Като други резерви се отчитат резервите, формирани от разпределението на балансовата печалба на дружеството по решение на едноличния собственик на капитала.

Преоценъчни резерви, формирани от преоценка на ИМС.

Резерви от актюерски печалби и загуби, формирани в резултат на актюерската оценка на дългосрочните доходи на персонал при пенсиониране

Финансови резултати

Натрупани печалби и загуби от минали години

Същите се посочват в отчета за финансовото състояние отделно от другите статии.

Текущ финансов резултат

В отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход отделно се посочва финансовия резултат от продължаващи и преустановени дейности.

Общ всеобхватен доход за периода

Общият всеобхватен доход за годината включва печалба/(загубата) за периода и другия всеобхватен доход за периода, нетно от данъка.

2.25. Данъци върху печалбата

Текущите данци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закон за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2017 г. е 10% (2016 г.: 10%).

Текущите данъчни активи и пасиви са тези задължения или вземания от бюджета, които се отнасят за текущия и предходни периоди и които не са платени/възстановени към датата на баланса.

Разходът за данък представлява сумата от текущия данък от печалбата, измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци и приизчисленията, признати през текущия период на текущи данъци от печалбата за предходни периоди.

Текущият данък от печалбата се представя в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като разход за данъци от печалбата за периода, с който се намалява счетоводната печалба или се увеличава счетоводната загуба.

Приизчисленията на текущи данъци от печалбата за предходни периоди, които са признати през текущия период се представят в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като разход за данъци от печалбата за текущия период.

Данъчната печалба/загуба е печалбата/загубата за периода, определена съгласно установените от действащото данъчно законодателство правила, на основата на която се определя размерът на дължимите/възстановимите/данъци. Данъчната печалба/загуба се определя и декларира с годишната данъчна декларация за съответния период.

Отсрочените данъчни активи и пасиви са определени върху стойността на временните данъчни разлики, възникващи в резултат на различията между балансовата и данъчната стойност на активите и пасивите, които участват във формирането на финансовия резултат. Отсрочените данъчни активи и пасиви се представят в счетоводния баланс на нетна база отделно от другите активи и пасиви. Същите не се компенсират в консолидираните отчети.

Пасиви по отсрочени данъци се признават по отношение на всички облагаеми временни разлики.

Активи по отсрочени данъци се признават за намаляемите временни разлики, данъчната загуба или данъчни кредити.

Активи по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики, данъчната загуба или данъчния кредит.

Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба или загуба за периода, освен в случаите, когато данъците произтичат от операции или събития, признати директно в капитала.

2.26. Финансови инструменти

2.26.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “финансови активи на разположение за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността, целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” – датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по „кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на вземанията.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия „нетна промяна в справедливата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал – „резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) като „финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип, натрупаните нерезализирани печалби в резерва се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в статията „финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна на справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия „нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност на сходи финансови активи.

2.26.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.27. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата (правителствени финансираня) се признават първоначално като доход, когато е налице разумна сигурност, че те ще бъдат получени от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията свързани с безвъзмездни средства.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с компенсиране на направени разходи, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

При отчитане на получени в дружеството дарения от трети лица се прилагат правилата за отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата.

2.28. Договори за строителство. Отчитане на дългосрочни договори за услуги

Приходите по договори за строителство включват:

- първоначалната сума на прихода, определена в договора;
- сумата за допълнителните работи, извършени вследствие на допълнителни изменения в обема на договорените работи, изплащането на искове и материални стимули дотолкова, доколкото е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и те могат да бъдат надеждно измерени.

В отчетените приходи се включват гаранционните суми за поети ангажменти за качество, които се задържат от възложителя до изтичане на гаранционния срок.

Разходите по договорите за строителство включват:

- разходи, които са свързани пряко с конкретния договор: разходи за труд на обекта, включително обектов надзор; разходи за материали, използвани при строителството; амортизация на машините, оборудването и съоръженията, използвани по договора; разходи за придвижването на машините, оборудването, съоръженията и материалите до и от площадката на изпълнение на договора; разходи за наемане на машини, оборудване и съоръжения; разходи за проектиране и техническа помощ, които са пряко свързани с договора; приблизителни разходи за работи по извършването на корекции и работи по гаранционната поддръжка, включително очакваните гаранционни разходи; искове от трети страни и други;

Признаване на приходите и разходите по договора

Когато резултатът от един договор за строителство може да бъде надеждно предвиден, приходите и разходите, свързани с него, се признават за приходи и разходи чрез съпоставяне на етапа на изпълнение на договорната дейност спрямо датата на съставяне на финансовия отчет.

Приходите по договора съответстват на разходите по договора, направени на етапа на завършването, което води до отразяване на приходи, разходи и печалба, които могат да се отнесат към частта от завършената работа.

Признаването на приходите и разходите става чрез отнасяне към етап на завършване на договора по метода "дял на завършеното строителство".

Етапът на изпълнение на договор се определя по метода: частта на натуралното изпълнение на работата по договора на база преглед на извършената работа чрез актуване на СМР, съгласно Акт обр.19 (Сертификат).

Междинните фактурирани суми представляват фактурирани суми за извършената по договора работа, независимо дали за изплатени от клиента.

Всяко очаквано превишение на общата сума на разходите по договора спрямо общата сума на приходите по договора се признава незабавно като текущ разход и се представя като провизия.

Когато има вероятност общата сума на разходите по договора да превишава общата сума на приходите по договора, очакваните загуби трябва да бъдат незабавно признати като други разходи за дейността.

От 01. 01. 2018 г. влиза в сила новият счетоводен стандарт МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*. Стандартът е приет за приложение в ЕС с Регламент (ЕС) 2016/1905 от 22.09.2016 г., ОВ, бр. L 295 от 29.10.2016 г., изм. с Регламент (ЕС) 2017/1987 от 31.10. 2017 г., ОВ, бр. L 291 от 09.11.2017 г.

МСФО 15 отменя:

- МСС 11 *Договори за строителство*,
- МСС 18 *Приходи* и 4 свързани разяснения:
 - КРМСФО 13 *Програми за лоялност на клиентите*,
 - КРМСФО 15 *Споразумения за строителство на недвижим имот*,
 - КРМСФО 18 *Прехвърляне на активи от клиенти* и
 - ПКР – 31 *Приход - Бартерни сделки, включващи рекламни услуги*.

2.29. Значими счетоводни приблизителни оценка и преценки

Полезен живот на имоти, машини и съоръжения

Ръководството на дружеството определя очаквания полезен живот и амортизационните норми, прилагани при начисляване на разходите за амортизации, свързани с притежаваните имоти, машини и съоръжения. Тази приблизителна оценка се базира на проекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда и други фактори.

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля

възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

Обезценка на инвестиции

На всяка дата на Отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания капитал.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и други.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При обезценка на вземанията дружеството прилага индивидуален подход. При преценката на събираемостта на вземанията, ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (зalog, ипотека, поръчителства, банкова гаранция и др.) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, независимо от просрочието, се обезценяват на 100%.

Когато възстановимата стойност на актива спадне под балансовата (преносната) стойност на актива, дружеството отразява намаление на балансовата стойност до размера на възстановимата му стойност. Намалението се третира като загуба от обезценка. Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността. Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

Провизии

Провизия се признава в Отчета за финансовото състояние и като текущ разход, когато дружеството има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и има вероятност за покриването ѝ да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално съществуващо задължение на дружеството към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност.

За признаването ѝ се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на Отчета за финансовото състояние, при отчитането на която се вземат под внимание рискови и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

Към всяка дата на Отчета за финансовото състояние сумите на признатите провизии се преразглеждат и коригират - актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране се използват изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

Ефектът от промяната на приблизителната счетоводна стойност се включва в същата счетоводна статия, която и била използвана за приблизителната стойност преди това.

2.30. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – финансовите активи на разположение и за продажба, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг и други; б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и съоръжения.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода: *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирано съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.31. Политика по отношение на промени в счетоводната политика и грешки

Дружеството променя счетоводната си политика само когато:

- а) това се изисква от конкретен Стандарт или Разяснение или
- б) това води до представяне във финансовия отчет на по-надеждна и уместна информация за ефекта от операциите и сделките върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци (т.нар. доброволна промяна на счетоводната политика).

Промените в счетоводната политика се отразяват с обратна сила, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат елемент от капитала за предходния представен период, както и други сравнителни суми, оповестени през предходния период, така сякаш винаги се е прилагала новоприетата счетоводна политика.

Ефектът от промяна на счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата и загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или за периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата вида. Когато промяната се отнася до елемент от капитал, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Коригирането на съществени грешки се извършва чрез преизчисляване с обратна сила, като се преизчислят сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешката. В случай, че грешката е възникнала преди предходния период, се преизчислява началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период, така сякаш никога не е възниквала грешка.

При определяне нивото на същественост за третиране на една грешка дружеството изхожда от размера и характера на грешката.

2.32. Политика по отношение на Събитията след края на отчетния период

Събитията, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществували към края на отчетния период. При наличие на коригиращи събития, дружеството коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период. Некоригиращите събития само се оповестяват, без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след края на отчетния период относно условия, които са съществували към датата на отчета, дружеството актуализира с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след края на отчетния период дивиденди не се признават като задължение на датата на отчета.

2.33. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на дружеството и като задължение към неговия собственик в периода, в който възникне правото му да ги получи.

2.34. Свързани лица

Свързано лице е лице или предприятие, което е свързано с предприятието, което изготвя финансовите отчети, наричано отчиташо се предприятие.

а) Лице или близък член на семейството на това лице е свързано с отчиташото се предприятие, ако лицето:

- упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчиташото се предприятие;
- упражнява значително влияние върху отчиташото се предприятие; или

- е член на ключов ръководен персонал на отчиташото се предприятие или на предприятието майка на отчиташото се предприятие.

б) Дадено предприятие е свързано с отчиташо се предприятие, ако е изпълнено някое от следните условия:

- предприятието и отчиташото се предприятие са членове на една и съща група (което означава, че всяко предприятие майка, дъщерно предприятие и друго дъщерно предприятие е свързано с останалите);

- едно предприятие е асоциирано или съвместно предприятие на другото предприятие (или асоциирано, или съвместно предприятие на член от група, на която другото предприятие е член);

- и двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице;

- дадено предприятие е съвместно предприятие на трето предприятие и другото предприятие е асоциирано предприятие на третото предприятие;

- предприятието представлява план за доходи след напускане на работа в полза на наетите лица на отчиташото се предприятие или на предприятие, свързано с отчиташото се предприятие. Ако отчиташото се предприятие само по себе си представлява такъв план, финансиращите работодатели също са свързани с отчиташото се предприятие;

- предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, определено в буква а);
- лице, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

2.35. Отчет за паричния поток

Приетата политика за отчитане и представяне на паричните потоци е по прекия метод. Паричните потоци се класифицират като парични потоци от: Оперативна дейност, Инвестиционна дейност, Финансова дейност, при съблюдаване изискванията на МСС 7 „Отчети за паричните потоци“.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите по предоставени кредити, като постъпления от инвестиционна дейност;
- капитализираните лихви в съответствие с МСС 23 „Разходи по заеми“ се представят като плащания за лихви за финансова дейност;
- платените дивиденди се включват като плащания за финансова дейност, а получените дивиденди – като постъпления от инвестиционна дейност.
- краткосрочно блокираните средства се третираят като парични средства и парични еквиваленти.

2.36. Отчет за промените в собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя отчета чрез включване на лицевата страна на отчета: нетна печалба и загуба за периода; салдото на неразпределената печалба както и движенията за периода; всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите МСС се признават директно в собствения капитал – ред „Друг всеобхватен доход“; кумулативен ефект от промените в счетоводната политика и корекциите на грешки в съответствие с МСС 8; прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците; настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал. Прилага се колонния формат, при който се осъществява равниение на началните и крайните салда за всеки елемент от собствения капитал.

3. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
от продукция	1297	1666
от стоки	757	1118
от услуги	22365	17646
Общо приходи от оперативната дейност	24419	20430

Продажби - Вътрешен пазар

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
асф. смеси	647	1127
фракции	650	539
Приходи от продажба на продукция	1297	1666
Стоки-горива, битум и други	757	1118
Приходи от продажба на стоки	757	1118
Приходи от строително монтажни работи	21791	17436
Приходи от транспортна дейност	19	19

Приходи от услуга със строителна техника	522	85
Приходи от наем	24	103
Лабораторни услуги	9	3
Приходи от продажба на услуги:	22365	17646
Общо приходи от оперативна дейност:	24419	20430

4. ДРУГИ ДОХОДИ

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Приходи от продажба на материали	61	7
Приходи от продажба на имоти, машини и съоръжения	124	18
Приходи от продажба на дялове	2	-
Приходи от отписани задължения с изтекъл давностен срок	155	201
Реинтегрирани неизползвани компенсируеми отпуски	12	35
Приходи от съдебни вземания	290	-
Отписано задължение към НАП	-	126
Други приходи от придобиване на активи по стопански начин	2	4
Общо други доходи	646	391

5. ПРОМЕНИ В ЗАПАСИТЕ ОТ ГОТОВА ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

	BGN '000	BGN '000	2017 BGN '000	BGN '000	2016 BGN '000	
	сало	сало	сало	сало	сало	разлика
	1.01.2017	31.12.2017	разлика	1.01.2016	31.12.2016	разлика
Готова продукция	318	180	(138)	654	318	(336)
Незавършено производство	776	165	(611)	1025	776	(249)
Изменение на наличностите от продукция и незавършено производство /нето/			(749)			(585)

6. РАЗХОДИ СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Разходи за суровини и материали:		
Основни материали	4553	1997
Спомагателни материали	218	82
Горивни и смазочни материали	966	1766
Поддръжка и ремонт на ИМС	467	215
Строителни материали	407	430
Ел. енергия	173	136
Вода	5	8
Други материали	5	6
Общо разходи за материали:	6794	4640